

פנחס בן ר' בנימין

גודל קדושת הזמן של קריאת המגילה

סיפר הגה"צ רבי אהרון טויסיג שליט"א סיפור נורא, בו רואים את גודל מעלת הזמן של קריאת המגילה:

הרה"ק בעל החקל יצחק מספינקא זי"ע היה מספר בכל שנה אחר שגמר עריכת הסדר בליל ב' של פסח, שאביו הרה"ק בעל האמרי יוסף זי"ע היה רגיל לספר אחר שגמר העריכת הסדר בליל ב', מעשה שהיה עם אברך אחד שערך את הסדר בליל השני ואמר שיר השירים והארץ בסיפורי יציאת מצרים, ועדיין לא חטפתו שינה ולא רצה ללכת לישון, התיישב בדעתו שהיות שביום ב' דפסח הוא זמן של "סעודת אסתר" (אז ישבה אסתר ואחשוורוש למשתה היין, ואז התחננה לפניו שיבטל את הגזירה) לכן יקרא עכשיו את המגילה.

והנה כשסיים לקרות את המגילה, ראה שבאה אליו "רוח" וביקשה "תיקון" לנפשה.

שאל אותה האברך, איזו שייכות יש לך אלי ומה רצונך ממני? התחילה הנפש לספר כי ישנן נשמות שהרבו לחטוא כ"כ בזה העולם, שאף אחרי שקיבלו את העונש שלהם בשמים, בכל זאת, אין ביכולתם להיכנס לגן עדן עד שתהיה להם זכות מיוחדת, אבל בכל שנה בשעת קריאת המגילה פותחין שערי גן עדן, ואז יכול כל אחד להיכנס. וחודשים רבים לפני זמן הקריאה עומדות אלפים ורבות נשמות בשער ומחכות לפתיחתו, ואולם מכיון שקריאת המגילה אינה אלא שעה שעתיים או שלוש, על כן מי שמספיק להיכנס קנה עולמו, ומי שנשאר בחוץ נאלץ לחכות עד שעת הקריאה של השנה הבאה.

והנה, זה כמה שנים הנני עומד על שערי גן עדן ובגלל הדוחק הרב לא הצלחתי להיכנס, ובשנה האחרונה סגרו את השער בדיוק כשהגיע תורי להיכנס, והתיישבתי בדעתי שלא אזוז ממקומי עד שיקראו את המגילה בשנה הבאה.

ויהי לפתע בעמדי שם ומחכה שיגיע הזמן להיכנס, שמעתי שקוראים את המגילה בליל פסח, מיד התחלתי לדפוק על שערי גן עדן שיניחוני להיכנס שהרי קוראים את המגילה, יצא אלי שומר הפתח ואמר: הן אמת שקוראים כעת את המגילה אבל אין זה זמן קריאתה!

השבתי לו, מאי נפקא מינה אם זמן קריאה הוא עכשיו או לא, הרי מכיון שקוראים את המגילה מחוייב אתה להכניסני. עוד אנו מתווכחים, יצא הקול מבית דין של מעלה לאמר: האמת היא כדברי השומר שקריאת המגילה אינה מועלת אלא בזמנה, אבל אם יפסוק האברך שקורא כעת את המגילה, שהנך יכולה להיכנס, אזי יפתחו לך השער ותכנסי! ועכשיו אני מתחננת אליך אנא! הצילני מרדת שחת!... ומיד פסק האברך לתת לה להיכנס, ותיקן את נשמתה כדי שתוכל לנוח בשלום ובשלווה בגן עדן. עוד כאן סיפור המעשה!...

כשהיו "זקני החסידים" מספרים את הסיפור הנ"ל, היו רגילים לומר: כי רבינו בעל האמרי יוסף זי"ע היה דייקן גדול בסיפורי עובדות, ולא היה מדרכו לספר שום סיפור מבלי שיזכיר את שם בעל המעשה, או שיגיד בשם

תלמידי הבעש"ט. ובסיפור זה, שסתם ולא פירש מי היה "האברך" הזה כנראה שכוונתו היה על עצמו, אך מפאת ענוותנותו לא הזכיר מי היה אותו אברך!...

סיפר רבי יעקב מרדכי גרינוולד כך: היום ידוע ומפורסם עניין צפונות התורה. והנה, אני זכיתי לשמש את רבי מיכאל דוד וייסמנדל זצ"ל שהיה "אבי הקודים". לא היה לו מחשב, הכל היה במוחו, מוח של עליו גדול.

הייתי אצלו פעם סמוך לפורים, והוא שאל אותי: כבר ספרת כמה אותיות יש במגילה? אמרתי לו: אינני יודע. והוא אמר: אני יודע, יש 12196 אותיות! ושאלתי: ומה אפשר לעשות עם המספר הזה?

"תביא לי חומש" אמר, הבאתי. "תמנה מהאות א' הראשונה בתורה כמניין האותיות שבמגילה [12196] - תגיע לאות ס'. מאות זו תמנה שוב כמניין אותיות המגילה - תגיע לאות ת'. ומשם תשוב ותמנה כמניין אותיות המגילה ותגיע לאות ר', שזהו השם אסתר. זהו דבר פשוט נפלא! אמרתי לו בבת צחוק: ומה יעשה מרדכי, הרי תהיה לו עגמת נפש?...

השיב הרב: אינני יודע, אבל תבוא בשנה הבאה. שנה לאחר מכן, חזרתי ושאלתי: מה עם מרדכי? אמר לי: מצאתי רמז גם למרדכי, הרי אמרו חז"ל: מרדכי מן התורה מניין? דכתיב "ואתה קח לך בשמים ראש מר דרור" ומתרגמים "מרא דכיא", דהיינו אותיות מרדכי. ועכשיו תמנה מהאות מ' של "מר דרור" כמנין אותיות המגילה - תגיע לאות ר'. תמנה שוב - תגיע לאות ד'. תמנה שוב - תגיע לאות כ', ושוב תמנה ותגיע לאות י', שזהו השם מרדכי! פלאי פלאים!!!

ממשך הרב גרינוולד: לפני שנים רבות התארח בביתנו אשה מאד חכמה ומכובדת. שהתה בסמינר ליהדות, שם התווכחה עם כל הרבנים, והיה להם קשה איתה...

שלחו אותה להתארח אצלנו... לאחר הסעודה, היא בקשה קצת לדבר. שאלה את כל השאלות שהיו לה, ואמרה שאינה מאמינה בתורה מן השמים, ושזה דבר שאי אפשר להשיג.

לפתע עלו במוחי הדברים הנפלאים ששמעתי מהרב וייסמנדל. סיפרתי לה את ענין הפורים, ואת רמזי "מרדכי ואסתר" בתורה. היא הקשיבה לדברים, ואחר כך קמה מהשולחן והלכה לחדרה. בבוקר ראינו אותה טרוטת עיניים ועיפה. היא אמרה שישבה על המחשב, ועבדה על העניין, זה היה תחום עבודתה. לקח לה כמה שעות עד שעלה בידה לברר מהם אחוזי הסיכוי שדבר שכזה יקרה. ולאיוו מסקנה הגיעה? -- זה בלתי אפשרי מבחינה הסתברותית - סטטיסטית!!!

שנים רבות אחרי כן, הייתי בחתונה. כשירדתי מהחופה, שמעתי אשה קוראת בשמי. אמרתי: סליחה, אינני מכירך. אמרה לי: אני

אסתר ומרדכי... אתה רואה ברוך ה' אני הולכת בכיסוי ראש, יש לי בעל שלומד בכלל, ויש לנו ילדים שהולכים לישיבה! (והערב נא)

לעי"נ

הרה"צ פנחס בן ר' בנימין בינוש
רוזנבוים זצוק"ל - כ"ו בניסן

פורים תשע"ח

בפורים בא השטן לקטרג על שהם שמחים ואז מראים לו את ה"מלפנינו" = שיביט על תענית יום האתמול.

פורים - כיפורים, כלומר פורים גדול יותר מיום כיפור,

שהרי קטן נתלה בגדול.

בפורים נאמר "כל הפושט יד, נותנים לו!". וזו דרגה גבוהה יותר מיום הכיפורים שבו משוועים ומעתירים ולא תמיד נענים.

לכן, אומר החידושי הרי"ם, ציוו חכמים להשתכר ויסיחו דעתם מן ההזדמנות פז להיענות בכל ענין, פן ישאלו שלא כהוגן ויבקשו יותר מדי.

לאחר קריאת המגילה נכנסו בחורים לשלוח מנות בביתו של

הגר"א גנחובסקי זצ"ל, הוא רצה לשמחם והניח לפניהם חידה פשוטנית: יש לפניכם שני בעלי קריאה, היודעים היטב לקרוא את המגילה בדקדוקיה, את אחד מהם צריך לשלוח לקרוא בירושלים ואת השני בבני ברק, אחד מהם בעל קורא איטי והשני מהיר קצת. נשאלת השאלה את מי מהם יש לשלוח לקרוא בירושלים ואת מי בבני ברק, את האיטי או את המהיר?...

הם לא ידעו להשיב, והוא השיב, כדרכו: לכאורה את האיטי לשלוח לירושלים ואת המהיר בבני ברק, כי בבני ברק בליל פורים שהקהל עדיין בתענית עדיף המהיר על פני האיטי... לא להכביד על התענית.

"זכור את עשה לך עמלק... לא תשכח"

הציווי של מחיית עמלק פותח ב"זכור" ומסיים ב"לא-תשכח". באף מצווה בתורה לא מופיע הביטוי: "לא תשכח". מדוע דווקא במצווה זו הדגישה התורה מעבר לזכירה גם את האי שחכה? בנוסף מדוע מבקשת התורה למחות את זכר עמלק ולא למחות את עמלק בעצמו?! התשובה לזה: עמלק הוא סמל לצינון ההתלהבות בקיום המצוות. רש"י מתאר על פי המדרש: שקרר את האמבטיה בזמן שכל האומות פחדו להתעסק עימנו - כאמבטיה רותחת, הוא בא ונכנס למרות שנכווה - הוא קירר את האמבטיה... את הקרירות הזו השוכנת בכל אחד מאיתנו המהווה "זכר" מהעמלק ההוא... מבקשת התורה לשרש ולעקור מחיינו...

מסופר על רבי דוד מלעלוב, שהלך בלוויית תלמידיו ועברו על גשר מעל הנהר הקפוא. והנה הבחינו בנער אחד שמצייר על הנהר דמות של שרץ המסמל עבודה זרה. עמד הרבי והביט בפליאה בעלם הרך. אחד מהתלמידים אזר אומץ ושאל: "מה מפליא את הרב בשרץ של עבודה זרה?!" ענה הרב: "מוסר גדול אני לומד, הבט! כשהמים זורמים בנהר אפילו הצייר הטוב ביותר לא יצליח לצייר עליהם מאומה... אך נכנסה הקרירות והקפואה את המים אפילו נער חסר ניסיון בציור - יכול לצייר עליהם עבודה זרה... ראה מה כוח ההרס של הקרירות..." זהו זכר עמלק שיש לשרש מתוכנו...

אומר רבי חיים קניבסקי שליט"א: הואיל ועשרת בני המן

נהרגו ונתלו כאחד, היה צריך לכתבם כאחד, ואולם כיוון שדבר זה בלתי אפשרי, על כן נכתבו שמותיהם בזה אחר זה. ברם, אף לאחר שנכתבו בזה אחר זה, אם נקרא את שמותיהם בזה אחר זה, כל שם בנפרד, נמצא שאנו עושים שלא כפשט הפסוק ופוגמים בכוננתו, שהרי הם לא נתלו בזה אחר זה אלא בבת אחת. על כן נתקן לומר את שמותיהם בנשימה אחת כדי לקיים כוננת הכתוב שיצאה נשמתם בבת אחת. (קריינא דאיגרתא)

בעת מלחמת העולם הראשונה, נמלט המהרי"ד מבלז מעירו

שבגליציה אל הרי הקרפטים. בהגיע הפורים אמר: "מה טעם נוהגים לרקע ברגלים כשמזכירים את עמלק והמן? מפני שבכל דור ודור עומדים עלינו לכלותינו, וברקיעת הרגלים אנו מראים להם שיש לישראל עצה טובה להנצל מהם, כי כל זמן שיש לנו רגלים לרוץ ולברח איננו פוחדים מהם."

ביום הפורים, נכנס אדם אחד אל הרב מבריסק, ובעודו מסב

אל השלחן נשפך מעט יין מכוסו על המפה הפרושה. במוצאי הפורים, נכנס אותו אדם שלבו היה נוקפו, ובקש את מחילתו של הרב על שהכתים בשוגג את המפה בביתו. לא השיב לו הרב על-אתר כדרכן של בריות, בנוסח של 'בוודאי שאני מוחל לך, הרי דבר של מה בכך הוא', אלא הרבה קמעה, ורק לאחר שקבע בלבו אמר בפה מלא כי הוא מוחל לו על הנזק.

רבי מאיר שפירא מלובלין, נכנס פעם אל עשיר מופלג

שהתרחק מדרך התורה, ובקש ממנו להרים את נדבת ידו למען ישיבת חכמי לובלין הנודעת. התחמק הלה מבקשתו של הרב, ואמר: "אני אינני זקוק כלל לשיבות, וגם בני, ועל אחת כמה וכמה נכדי, לא ילמדו בישיבת לובלין, ומה לי, אפוא, לתרום לשיבה זו?"

אמר לו רבי מאיר: "וכי שונא גדול אתה יותר מהמן הרשע? התפלא העשיר והרב הסביר ואת דבריו: "חז"ל אמרו, שמבני בניו של המן למדו תורה בבני ברק. הרי לנו אפילו מהמן האגגי צורר היהודים, יצאו נכדים שהתגיירו ולמדו תורה בישיבה. ואם אתה בטוח בכך שממך לא יצאו נכדם כאלו, הרי גרוע אתה יותר מהמן..."

את הפסוק "והסר שטן מלפנינו ומאחרינו", היה רבי לוי יצחק

מברדיצ'וב מפרש על פורים ויום הכיפורים:

בפורים קודם מתענים ואח"כ משתה ושמחה וביום הכיפורים להיפך: בערב יום הכיפורים מצוה להרבות באכילה ושתיה ואח"כ מתענים.

בערב יוה"כ השטן מקטרג על ישראל שעסוקים במשתה ואכילה ואז מראים לו "מאחרינו" = תביט על יום המחרת שיהודים יתענו ויתקדשו מערב עד ערב.